

เชื่อว่ายังมีหลักการและเหตุผลกับอิทธิพลของดวงจ้ย
ที่มีผลต่องานออกแบบและก่อสร้าง พร้อมกรณีศึกษา
บ้านจริงที่ออกแบบและก่อสร้างตามหลักของดวงจ้ย

वेशสุวรรณค์ หล้าภาค

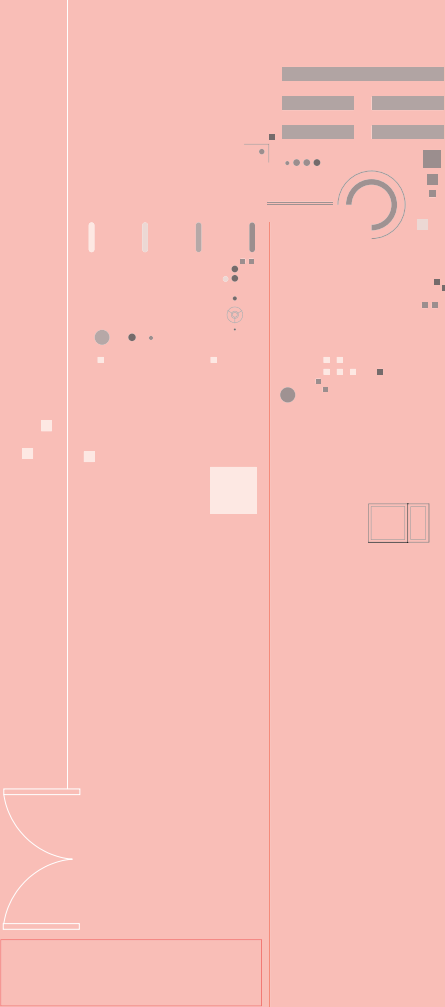
พิมพ์ครั้งที่ ๒

ดวงจ้ย

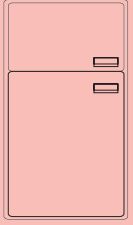
ศาสตร์และศิลป์ในมิติของ

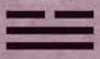
ศิลปะ
สถาปัตย์
วิศวกรรม

A small table with multiple rows and columns, located in the middle right section of the page. It appears to be a data table or a schedule.

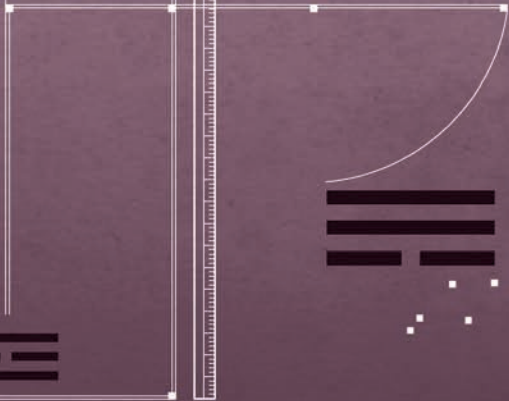
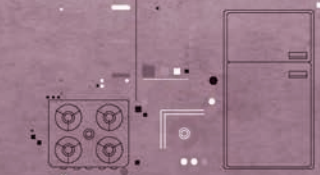

ช่วงวัย

ศาสตร์และศิลป์ในมิติของ

ศิลปะ
สถาปัตยกรรม
วิศวกรรม

ชุดโหราศาสตร์

ดวงจ्यू : ศาสตร์และศิลป์ในมิติของซินแส สถาปนิก วิศวกร

• เอบสออสส์ หล้ากาท

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, มีนาคม ๒๕๔๘

พิมพ์ครั้งที่สอง : สำนักพิมพ์มติชน, กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

ราคา ๑๕๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

เอบสออสส์ หล้ากาท.

ดวงจ्यू : ศาสตร์และศิลป์ในมิติของซินแส สถาปนิก วิศวกร. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๔๙.

๒๕๖ หน้า. ภาพประกอบ.

1. ดวงจ्यू 2. สถาปัตยกรรม 1. ชื่อเรื่อง

133

ISBN 974 - 323 - 422 - 5

บรรณาธิการ : ประยงค์ คงเมือง

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : กิตติวรรณ เถิงวิเศษ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์, พัลลภ สามสี

พิสูจน์อักษร : ชัยรัตน์ เลิศรัตนภาพร

คอมพิวเตอร์กราฟิก-ศิลปกรรม : สำราญ สังฆมณี

ออกแบบปก : วิถีทำ

สำนักพิมพ์มติชน

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๓๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๕๙-๕๘๑๘ • จัดจำหน่ายโดย **บริษัทงานดี จำกัด** (ในเครือมติชน)

๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๐๕, ๓๓๐๖ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๐๕๕๘ • แม่พิมพ์สี-ขาวดำ **กองพิมพ์ดี** บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒ • พิมพ์ที่

บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด ๗๘/๑๙๘-๒๐๐ หมู่ ๕ ถนนพระยาสุเรนทร์ (ซอยรามอินทรา ๑๐๙) กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๑๙-๑๔๘๑, ๐-๒๙๑๙-๑๔๘๙, ๐-๒๕๕๐-๑๐๖๔-๕ โทรสาร ๐-๒๙๑๙-๑๕๐๙ • **นาง**

สุนิสา อินทร์นุรักษ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

• www.matichonbook.com

คำนำสำนักพิมพ์	๘
คำนำผู้เขียน	๑๐

๑ ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยที่มีอิทธิพลต่องาน ออกแบบทางสถาปัตยกรรมและงานก่อสร้าง ๑๕

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑๕
ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องฮวงจุ้ย	๒๐
วรรณคดีเรื่องสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	๒๖
ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องการออกแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป	๒๘
วัฏจักรและลำดับขั้นของโครงการงานก่อสร้าง	๓๖
ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีน	
ในกรุงเทพมหานคร	๓๙
ความเชื่อเกี่ยวกับฮวงจุ้ยในกรุงเทพมหานคร (๒๕๓๑-๒๕๓๙)	๔๐
ฮวงจุ้ยสีในการตกแต่งสถาปัตยกรรมในเมืองเชียงใหม่	๔๑
ฮวงจุ้ยกับความเชื่อของชาวจีน	๔๑
แฟรงก์ ลอยด์ ไรท์ กับ ฮวงจุ้ย (Frank Lloyd Wright with Feng Shui)	๔๗

๒

เนื้ออย่างมีหลักการและเหตุผล

๕๑

ผังบริเวณและรูปแบบบ้านพักอาศัยโดยทั่วไป	๕๓
ห้องรับแขก	๑๐๓
ห้องนอน	๑๐๖
ห้องครัว	๑๒๓
บันได พื้น และทางเดิน	๑๒๘
เพดาน	๑๓๒
ห้องน้ำ	๑๓๕
ห้องทำงาน	๑๔๐

๓

สีสันท่งชีวิต

๑๕๑

ที่มาของสีสันท่งและความงาม	๑๕๒
สีสันท่งของราศีและมงคลชีวิต	๑๕๖
ราศีมังกร (๑๖ ม.ค.-๑๕ ก.พ.)	๑๕๖
ราศีกุมภ์ (๑๖ ก.พ.-๑๕ มี.ค.)	๑๕๗
ราศีมีน (๑๖ มี.ค.-๑๕ เม.ย.)	๑๕๘
ราศีเมษ (๑๖ เม.ย.-๑๕ พ.ค.)	๑๖๐
ราศีพฤษภ (๑๖ พ.ค.-๑๕ มิ.ย.)	๑๖๑
ราศีเมถุน (๑๖ มิ.ย.-๑๕ ก.ค.)	๑๖๓
ราศีกรกฎ (๑๖ ก.ค.-๑๖ ส.ค.)	๑๖๔
ราศีสิงห์ (๑๗ ส.ค.-๑๕ ก.ย.)	๑๖๕
ราศีกันย์ (๑๖ ก.ย.-๑๕ ต.ค.)	๑๖๗
ราศีตุลย์ (๑๖ ต.ค.-๑๕ พ.ย.)	๑๖๘
ราศีพิจิก (๑๖ พ.ย.-๑๕ ธ.ค.)	๑๖๒
ราศีธนู (๑๖ ธ.ค.-๑๕ ม.ค.)	๑๗๐

๔

“ขีด” ข้อห้ามแห่งล้านนา

๑๓๙

“ขีด” ข้อห้ามแห่งล้านนา	๑๗๗
ข้อสันนิษฐานในการวางทิศทางของเรือนล้านนา	๑๘๒
การตำแหน่งบ้านเรือนล้านนาบนที่ดินและการเจาะช่องประตูบ้าน	๑๘๕
ประเพณีและวัฒนธรรมการสร้างที่อยู่อาศัยของชาวล้านนา	๑๘๙
ลำดับเกี่ยวกับการปลูกสร้างเรือนล้านนาและพิธีกรรม ในการสร้างเรือนล้านนา	๑๙๐

๕

พลสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับฮวงจุ้ย

๑๙๖

ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการสำรวจ	๑๙๗
ผลการสำรวจ	๒๐๒

๖

บ้านกรณีศึกษา

๒๑๓

บ้านอาจารย์เหมี่ยวและคุณประเสริฐ	๒๑๕
บ้านคุณเอ็มไพร์	๒๑๙
บ้านคุณนกและคุณไก่	๒๒๕
บ้านคุณเดียร์กับคุณอิง	๒๒๗
บ้านคุณพ็องงและปลัดวรวิทย์	๒๓๐
บ้านอาจารย์นิตยาและอาจารย์สุวัช	๒๓๗
บ้านคุณต่าย	๒๔๔
บ้านพักชั่วคราวลุงคำปัน	๒๕๓

คำนำสำนักพิมพ์

“อาคารออฟฟิศ ๔๘ ชั้นสุดหรู ใจกลางทำเลธุรกิจชั้นนำของกรุงเทพฯ ดีไซน์โดดเด่นมีสไตล์จากภายในถึงภายนอก ลีอบบี้โอ้อ่าอลังการด้วยเพดานสูงเทียบเท่าตึก ๕ ชั้น ทางเดิน Skywalk เชื่อมอาคารกับสถานีรถไฟฟ้า...”

“บ้านสวยเล่นระดับ บนเนื้อที่ใช้สอยกว่า ๒๐๐ ตร.ม. ท่ามกลางบรรยากาศที่สงบร่มรื่นด้วยแมกไม้นานาพันธุ์ เดินทางสะดวกด้วย...”

ข้อความข้างต้นเป็นโฆษณาอาคารสำนักงานและบ้านตามสื่อโฆษณาที่บ่งบอกถึงประโยชน์ใช้สอยและจุดเด่นที่เราปฏิเสธไม่ได้ว่า หัวใจสำคัญคือความสะดวกสบาย เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้าให้มาจับจองเป็นเจ้าของ

แต่สำหรับบางคนแล้ว การจะซื้อบ้านสักหลังหรือเปิดกิจการการค้าที่ไหนสักแห่งนั้นไม่ได้พิจารณาเพียงแต่ความคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอยเท่านั้น การจัดทำเลและตำแหน่งให้ถูกลักษณะฮวงจุ้ยก็เป็นปัจจัยสำคัญ

ในการพิจารณาด้วย

ปัจจุบัน การก่อสร้างอาคารสำนักงานหรือบ้านสมัยใหม่ก็พยายามปรับให้สอดคล้องทั้งความสวยงามและถูกต้องกับหลักของฮวงจุ้ย เพื่อกันไม่ให้เกิดปัญหาในหลายๆ ทาง

อาทิ หลีกเลียงลักษณะของการถูกพิฆาตคือไม่สร้างบ้านบริเวณทางสามแพร่งหรือใกล้กับเสาไฟฟ้าแรงสูง การจัดวางแปลนภายในบ้านให้ถูกลักษณะฮวงจุ้ยโดยไม่ให้ประตูหน้าบ้านตรงกับประตูหลังบ้าน หรือไม่สร้างห้องส้วมให้อยู่กลางบ้าน เป็นต้น

แต่บางครั้งเจ้าของบ้านก็มักถือความเชื่อของซินแสมากกว่าการอธิบายด้วยหลักของเหตุและผล จนบางครั้งเกิดเป็นข้อพิพาทที่หาข้อยุติไม่ได้ระหว่างซินแสและสถาปนิก

ดังที่ทราบกันแล้วว่า ฮวงจุ้ยไม่ใช่ศาสตร์ที่มงายไร้สาระ ฮวงจุ้ยไม่ได้บันดาลได้ทุกอย่าง แต่ฮวงจุ้ยเป็นศาสตร์ที่มีหลักเหตุและผลรองรับ ขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปใช้หรือปรับให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด

หนังสือเล่มนี้เป็นผลงานของผู้เขียนที่ศึกษาและคลุกคลีอยู่กับแวดวงการออกแบบและการก่อสร้างมานานหลายปี เขาพยายามถ่ายทอดประสบการณ์จริงที่เขาได้เรียนรู้ทั้งในด้านอิทธิพลของฮวงจุ้ยที่มีผลต่อการออกแบบและงานก่อสร้าง ศึกษาถึงมุมมองของความเหมือนที่แตกต่างระหว่างฮวงจุ้ยกับ “ซีด” หรือข้อห้ามแห่งล้านนา

ตลอดจนการยกตัวอย่างภาพและกรณีศึกษาบ้านที่ออกแบบและก่อสร้างตามหลักของฮวงจุ้ย เพื่อให้ผู้สนใจได้มองศาสตร์เกี่ยวกับฮวงจุ้ยด้วยมุมมองของความเป็นเหตุและผลมากขึ้น ทั้งในมิติของซินแส สถาปนิก และวิศวกร

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำพิเศษ M

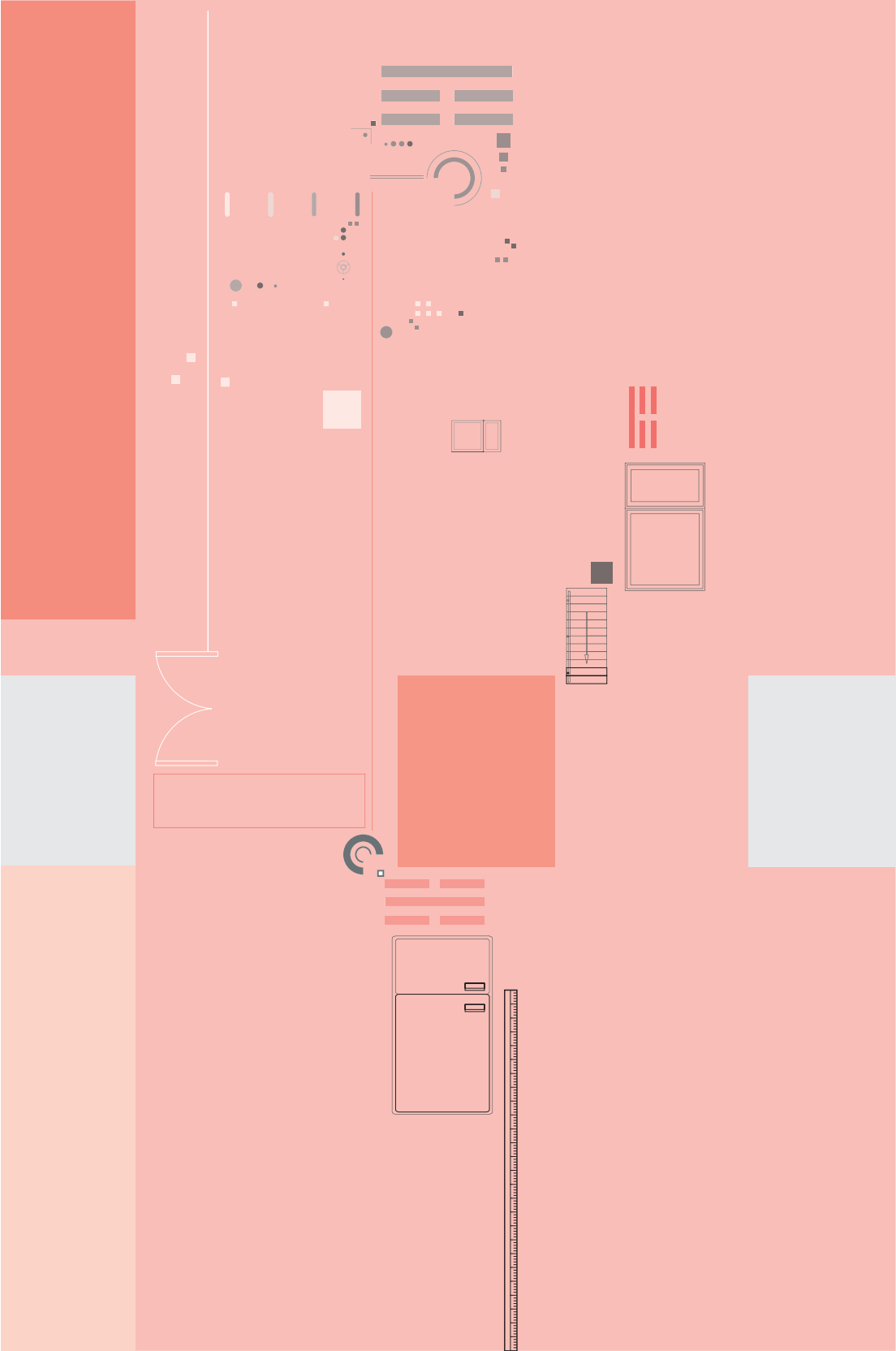
ปัจจุบันนี้กระแสความเชื่อเรื่องดวงจัญมีบทบาทมากในการกำหนดรูปแบบสิ่งก่อสร้างในเมืองไทย ไม่เพียงแต่ในหมู่คนจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนเท่านั้นที่มีความเชื่อในเรื่องนี้ แต่คนไทยหลายคนยังได้รับอิทธิพลความเชื่อนั้นด้วย บางครั้งอิทธิพลความเชื่อดังกล่าวไม่สามารถชี้วัดความถูกต้องและอธิบายตามหลักวิทยาศาสตร์ได้ทั้งหมด แต่ปฏิบัติตอบสนองของคนที่เชื่อจำนวนมากไม่ได้ต้องการคำอธิบายเหล่านั้นเลย บางคนเป็นถึงผู้บริหารระดับสูงของประเทศยังให้ความสำคัญกับเรื่องดวงจัญ ถึงแม้จะไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองด้วยเหตุผลก็ตาม

ความจริงแล้วดวงจัญมิใช่สิ่งเหลวไหล หากแต่เกิดจากการสังสมวิชาความรู้ความสามารถตามหลักสถิติศาสตร์ของคนรุ่นก่อนๆ มา เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือวิธีการถ่ายทอดวิชาที่แฝงมาในรูปของไสยศาสตร์ การอธิบายอย่างอ้อมค้อม ไม่ตรงประเด็น ใช้ลักษณะการพูดนำเสนอแบบ Negative Approach ซึ่งเป็นวิธีการที่แจ้งข่าวร้ายให้คนอื่นทราบ เพื่อสร้าง

ความสำคัญให้ตนเอง อีกทั้งการแจ้งข่าวร้ายที่ว่ายังเป็นการแจ้งข่าวโดย
ไม่ต้องมีเหตุผลใดมารองรับ อาศัยไสยศาสตร์ ความเชื่อ และความกลัว
ของคนตะวันออกมาเป็นอุปกรณ์การข่มขู่แจ้งข่าว อีกทั้งยังอาศัยความ
โลภอยากรวยอยากสำเร็จทางวัตถุนิยมมาเป็นจุดดึงดูดให้หาทางไปโดย
อาศัยซินแสหรือผู้รู้เป็นผู้ชี้แนวทาง ในการสร้างบรรยากาศที่ดูน่ากลัวหาก
ฝ่าฝืนข้อห้าม ซึ่งทำให้ผู้ที่ศึกษาหรือผู้ที่เชื่อเรื่องฮวงจุ้ยบางคนขาดความ
คิดในการหาเหตุผลที่แท้จริงของเนื้อหาวิชา และไม่สามารถปรับแก้วิชา
ให้เข้ากับสถานการณ์ที่ต่างกัน ใช้เพียงหลักการตายตัวที่ใช้ในเมืองจีน
แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในเมืองไทย หากมีผู้ศึกษาที่มีปัญญาสามารถแยก
แยะออกและสามารถค้นคว้าอย่างลึกซึ้งซึ่งคงเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่าง
มาก

หนังสือเล่มนี้ต้องการแจ้งให้ทราบหรือหาข้อยุติที่ลงตัวในสงคราม
ระหว่างความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ย กับหลักการออกแบบทางสถาปัตยกรรม และ
การก่อสร้างที่มีอยู่ปัจจุบัน เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายๆ อย่าง เช่น
ด้านระยะเวลาการดำเนินโครงการ ค่าใช้จ่ายของโครงการ หรือแม้แต่รูปแบบ
ของโครงการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เวชสวรรค์ หล้าภาค

ต่างร่วม

ศาสตร์และศิลป์ในมิติของ

สุนัษ
สถาปนิก
วิศวกร

ถามเชื่อเรื่องดวงจุ้ย

ที่มีอิทธิพลต่องานออกแบบ
ทางสถาปัตยกรรมและงานก่อสร้าง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมาความสนใจของผู้คนที่หันมาเชื่อ
ถือเรื่องวิชาโหราศาสตร์มีจำนวนมากขึ้นทุกวัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดา
ของมนุษย์ เพราะวิชาโหราศาสตร์นั้นได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับวิถี
ชีวิตมนุษย์เมื่อหลายพันปีก่อนสมัยพุทธกาลที่ผ่านมา ดังที่มีปรากฏตาม
จารีตประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณ เช่น พิธีแรกนาขวัญ การทำ
นายดวงชะตาเมือง หรือแม้กระทั่งการทำพิธีเปิดอาคารวิทยาศาสตร์ยัง
ต้องรอดูฤกษ์ยามที่เหมาะสม ซึ่งตรวจดูที่การดำเนินชีวิตของคนเรายัง
ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การเงิน ชีวิตครอบครัวโดยไม่มีปัญหา
อุปสรรคใดๆ คนเราจะไม่นำศาสตร์ทางด้านนี้เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เมื่อการ
ดำเนินชีวิตของคนเราพบกับปัญหานั้นนับประการและหาทางออกด้วย
เหตุผลธรรมดาไม่ได้ วิชาโหราศาสตร์จึงมักจะถูกดึงเข้ามามีส่วนในการแก้
ปัญหาและช่วยประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้คงเพราะว่าในสังคมเรามีคนจน

มากกว่าคนรวย และคนที่ประสบความสำเร็จน้อยกว่าคนที่ล้มเหลว การยึดถือหรือพึ่งโหราศาสตร์ยังเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือดีกว่าการกราบไหว้ต้นไม้ประหลาด ภูเขา ผีอก ปลาไหลทอง จิ้งจก ๓ หาง หรือสิ่งที่มีผิดปกติจากรวมชาติ เพราะโหราศาสตร์เป็นหลักทางสถิติศาสตร์ ซึ่งมีโอกาสความน่าจะเป็นอยู่

หลักโหราศาสตร์อีกแขนงหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับวิชาการออกแบบบ้าน อาคาร หรือการตกแต่งภายในที่เรียกว่า “ชัยภูมิศาสตร์” ตรงกับศาสตร์ของคนจีนโบราณที่เรียกว่า “ฮวงจุ้ย” ซึ่งความโดดเด่นของศาสตร์ด้านนี้กล่าวถึงการออกแบบบ้าน อาคาร หรือการตกแต่งภายใน โดยอาศัยหลักของธรรมชาติที่มีอยู่เพื่อให้ผู้คนที่พักอาศัยเกิดเป็นความสุขสบาย ทำให้สถาปนิก วิศวกร หรือนักพยากรณ์หลายๆ ท่านหันมาเรียนรู้วิชาฮวงจุ้ยมากเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับสาขาวิชาชีพของตน

จากเดิมผู้ที่จบการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมวิศวกรรม หรือช่างก่อสร้าง จะอาศัยเพียงความรู้ความสามารถในการออกแบบ กำหนดรูปแบบของโครงสร้างภายนอกเพื่อให้เกิดความสมดุล ภายในตกแต่งให้เกิดความกลมกลืน สวยงาม เช่น สี วัสดุที่ใช้ การออกแบบตู้ โต๊ะ บันได เฟอร์นิเจอร์ทั้งหลายที่จะใช้ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากจินตนาการผสมผสานแนวความคิดของโลกสมัยใหม่ ไม่ว่าจะป็นวัฒนธรรมทางตะวันออก-ตะวันตกเข้าไว้ด้วยกันซึ่งเพียงพอแล้วสำหรับหลักวิชาที่เรียนมา

แต่ปัจจุบันดูเหมือนสถาปนิก มัณฑนากรบางคนอาจจำเป็นต้องเรียนรู้ศาสตร์ด้านฮวงจุ้ยควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาที่ก้าวล้ำในรูปแบบโครงสร้าง ตัวอาคารที่เหมาะสมกับลักษณะดินฟ้าอากาศในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของโครงการที่ต้องการสร้างอาคารบ้านพักอาศัยให้เป็นไปตามหลักของวิชาฮวงจุ้ยที่ถูกต้อง จึงเป็นเหตุให้การออกแบบอาคารต้องใช้ระยะเวลายาวนานไปอีก เพราะอาจต้องไปศึกษาเพิ่มเติมจากผู้รู้ หรืออาจต้องถูกแก้ไขแบบบ่อยครั้งจากซินแสที่เจ้าของอาคารบ้านพักอาศัยจ้างมาเพื่อเป็น

ที่ปรึกษา ทำให้สถาปนิกและวิศวกรรู้สึกมีความคิดที่ได้แย้งกับหลักการของศาสตร์ฮวงจุ้ย เสมือนหนึ่งวิชาฮวงจุ้ยนั้นเดินสวนทางกับวิชาสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม

ในศึกสงครามระหว่างความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยที่มีซินแสเป็นแม่ทัพขุนศึก กับหลักการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีสถาปนิกเป็นแม่ทัพและงานก่อสร้างที่มีวิศวกรเป็นขุนศึกที่ดำเนินมาอย่างยาวนานและต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน นับวันยังมีความรุนแรงทวีคูณเพิ่มขึ้น ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากชัยชนะจากศึกสงครามในแต่ละครั้งมิใช่ใครอื่น คือเจ้าของอาคารที่พักอาศัยทั้งหลาย ซึ่งผลรับที่ได้คือ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการแต่ละโครงการยาวนานออกไป มีค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการเพิ่มขึ้น หรือแม้แต่ว่ารูปแบบของอาคารสิ่งปลูกสร้างที่ในแต่ละโครงการเปลี่ยนแปลงไป และเมื่อดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จถึงเปิดใช้งานได้แล้ว สิ่งที่ยังคงอยู่คู่อาคารสิ่งปลูกสร้างคือตัวเจ้าของและคำแนะนำจากสถาปนิก วิศวกร และซินแสเหล่านั้น ส่วนตัวตนจริงได้แยกย้ายจากกันไปตามหน้าที่อันสมควร รอคอยเพียงแต่วันเวลาที่จะกลับมาซ่อมแซมอาคารใหม่ ออกแบบเพิ่มเติมหรือแก้ไขหลักฮวงจุ้ยใหม่ ดังนั้นเจ้าของบ้านหรือเจ้าของอาคารสถานที่จึงควรมีวิจารณญาณในการเลือกที่จะเชื่อในคำแนะนำต่างๆ อย่างมีสติ

จากบทความของสมาคมสถาปนิกแห่งประเทศไทยที่ลงในหนังสือเกี่ยวกับบ้านและที่ดิน ในลักษณะเชิงกึ่งวิเคราะห์กึ่งวิจารณ์ โดยเปรียบศาสตร์ด้านฮวงจุ้ยเหมือนกับแพทย์แผนไทย กับหลักการออกแบบสมัยใหม่ของงานสถาปัตยกรรมเป็นเหมือนกับแพทย์แผนปัจจุบัน ทั้ง ๒ หลักการมุ่งหวังที่จะทำให้คนไข้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ แต่เมื่อนำมารักษาคนไข้คนเดียวกัน เมื่อถึงจุดที่ขัดแย้งกันแล้วต้องตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง หากพิจารณาความจริงแล้ว หลักการของวิชาฮวงจุ้ยไม่ได้ขัดแย้งกับหลักการของสถาปนิกแม้แต่น้อย เพียงแต่หลักการของการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรมนั้นเน้นการออกแบบโครงสร้างตามสมัยนิยม โดยไม่คำนึงถึงรูปทรงภายนอกและภายในที่จำกัดอยู่เฉพาะกรอบสี่เหลี่ยมเท่านั้น และไม่ได้

เน้นความสมดุลของตัวบ้าน ตัวอาคารทั้งปีกซ้ายปีกขวาต้องเท่ากัน เนื้อที่บางส่วนสามารถตัดออกไปได้เพื่อความสวยงามหรือเพื่อความสะดวกสบายของผู้อยู่ ในแง่ของประโยชน์ใช้สอยจากเนื้อที่แต่ละส่วน เน้นเรื่องการใช้วัสดุเพื่อการก่อสร้างและการตกแต่งทั้งภายนอกและภายในอาคาร

แต่หลักการของวิชาฮวงจุ้ยโบราณนั้นไม่ได้เน้นการออกแบบโครงสร้างหรือรูปทรงที่แปลกออกไปจากรูปสี่เหลี่ยม เพราะถือว่ารูปทรงสี่เหลี่ยมเป็นรูปร่างที่ดีที่สุด สามารถใช้ประโยชน์ได้มากมาย ค่อนข้างมั่นคง เน้นหนักในเรื่องความสมดุลทั้งปีกซ้ายปีกขวาต้องเท่ากัน ส่วนเรื่องความสวยงามจะสอดคล้องตามความคิดของสถาปนิก เพราะบางครั้งต้องวิจารณ์หลักฮวงจุ้ยตามหลักสถาปัตยกรรม แต่จะเน้นเฉพาะหลักเกณฑ์ทิศทางการวางตำแหน่งของตัวบ้าน ประตูบ้าน ห้องนอน ทิศการนอน เตียงนอน และตำแหน่งที่สำคัญที่มีความเชื่อว่าจะก่อให้เกิดความเป็นมงคล เพื่อเสริมในเรื่องหน้าที่การงานให้ราบรื่น ภาวะการเงินที่คล่องตัว สุขภาพ อารมณ์ จิตใจที่ดี ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกทุกคนในครอบครัว

เห็นว่าหลักการของสถาปนิกไม่ได้สวนทางกันกับวิชาฮวงจุ้ย ถึงแม้มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย หากพิจารณาอย่างมีสติแล้วถือเป็นเรื่องที่สามารถปรับเข้าหากันได้ง่าย ผลลัพธ์ที่ออกมาจะไปไปในทิศทางที่เป็นบวกมากกว่า ต่างฝ่ายต่างสามารถเรียนรู้ในศาสตร์ของกันและกัน ฟังพาทอาศัยกันในบางกรณีเหมือนมนุษย์โลกที่พยายามเรียนรู้ที่จะอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข

ความไม่ลงตัวในการกำหนดรูปแบบแปลน ปัญหาการแก้ไขแบบแปลน หรือปัญหางานก่อสร้างที่สถาปนิกหรือวิศวกรประสบอยู่นั้นมิได้เกิดขึ้นจากในหลักการดั้งเดิมของวิชาฮวงจุ้ย แต่อาจเกิดจากความบังเอิญที่ลูกค้าหรือเจ้าของโครงการที่ประสงค์ให้ออกแบบไปเจอหลักฮวงจุ้ยแบบประยุกต์ที่ได้พยายามโยงใยสิ่งประดิษฐ์ที่คนเราสร้างขึ้น หรือสิ่งที่ไม่ได้มีบัญญัติไว้เป็นหลักการของฮวงจุ้ยเข้าไปแทรกอยู่ในความเชื่อนั้น เช่น ห้ามมีเหลี่ยมเส้าในบ้าน ห้ามบันไดอยู่ตรงกับประตูบ้าน หรือการแขวน

อุปกรณ์เสริมทั้งหลายที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นของมนุษย์เข้ามาเป็นองค์ประกอบของตัวบ้าน จริงอยู่ที่ความเชื่อไม่ได้เป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอไป แต่เมื่อคนเราเชื่อแล้วสามารถกระทำการใดๆ ต่อไปได้อีกมาก

เหตุการณ์ดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการที่มีผู้ให้ความสนใจเรื่องของฮวงจุ้ยมาก ทำให้เกิดจำนวนซินแสขึ้นมากมายจนมีทั้งซินแสที่ได้รับการยอมรับจากสมาคมฯ และบุคคลที่แค่อ่านหนังสือมาเพียงบางเล่มแล้วมาตั้งตัวเป็นซินแส จึงทำให้หลักการของฮวงจุ้ยที่แท้จริงจะยืนอยู่บนหลักธรรมชาติในเรื่องวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ดาราศาสตร์ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ การรับเอาพลังชี่ (กระแสคลื่นแม่เหล็กโลก) ที่มีอยู่ในธรรมชาติเข้าไปในร่างกายเปลี่ยนไปจนเกิดเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างสถาปนิกและวิศวกรกับซินแส ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายๆ อย่างในงานก่อสร้าง เช่น ระยะเวลา ราคา แบบรูปรายการ หรือแม้กระทั่งรูปแบบของบ้านเอง

อีกประเด็นหนึ่ง การเรียนรู้วิชาฮวงจุ้ยในปัจจุบันคนส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ได้จากหนังสือแปลจากต่างประเทศ เขียนขึ้นมาโดยแปลจากภาษาจีน หรือคนจีนในยุคหลังที่เอาเรื่องราวของฮวงจุ้ยเข้ามาปะติดปะต่อ มีการเสริมขยายความ และแปลความผิดไปจากเดิม ผู้ที่อ่านแล้วนำไปสอนต่อ จึงทำให้เกิดความเข้าใจอย่างผิดๆ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างผิดหลักการของฮวงจุ้ยโบราณ ซึ่งจากหลักการของฮวงจุ้ยโบราณยังไม่ปรากฏเป็นหลักฐานว่าให้นำสิ่งประดิษฐ์ที่คนเราทำขึ้นมาแก้ไขแล้วทำให้สิ่งปลูกสร้างถูกต้องตามหลัก การแก้ด้วยอุปกรณ์ต่างๆ เริ่มมีขึ้นในยุคหลังๆ ที่การเจริญเติบโตของเมืองมีมากขึ้น แล้วผู้คนเกิดความมั่งง่ายเพียงแค่นำเอาสิ่งของต่างๆ มาวางไว้ในตำแหน่งที่ซินแสแนะนำแล้วคิดว่าเป็นการจบสิ้น หากเป็นจริงดังการแก้ไขฮวงจุ้ยด้วยวิธีการที่ถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงภายในบ้านต้องเป็นไปในลักษณะที่ดีขึ้น เช่น เริ่มจากสุขภาพที่ดีขึ้น ปัญหาระหว่างภายในครอบครัวไม่เกิด อุปสรรคในหน้าที่การงานลดน้อยลง ฯลฯ ตามคำกล่าวอ้าง

ดังนั้นหากมีความเชื่อในเรื่องของดวงจ้วยแล้วควรปฏิบัติตามหลักการของวิชาดวงจ้วยที่แท้จริง ไม่ใช่ปฏิบัติตามคำแนะนำของพอมดหมอผีที่เรา รู้จัก และควรรับฟังคำแนะนำจากสถาปนิก วิศวกร หรือนักออกแบบสมัยใหม่ que เรียนจบมาตามหลักของวิชาชีพด้วย เหมือนใช้หลักการทั้งสองประสานเข้าด้วยกัน ช่วยเอื้ออำนวยความสุขสบายแก่เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวตามหลักของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่

กฏ - เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องดวงจ้วย

ดวงจ้วยเป็นศาสตร์แห่งการพยากรณ์ของชาวจีนในการเลือกสรรทำเลที่ตั้งของสถานที่สำหรับคนเป็นและคนตาย ซึ่งคนตายเราเรียกว่า “ดวงจ้วย” โดยยึดหลักแห่งความสมดุลของสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความกลมกลืนกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่คนในครอบครัวและลูกหลานในภายภาคหน้า (ณัฐธิดา สุขมนัส ๒๕๙ : ๑๐๗)

ดวงจ้วย มีความหมายที่แยกอธิบายออกเป็นคำได้ดังนี้

ฮวง เป็นภาษาแต้จิ๋ว จินกลางออกเสียง เฟิง เขียนเป็นภาษาจีนคือ 風 แปลว่า ลม จ้วย เป็นภาษาแต้จิ๋ว จินกลางออกเสียง สู่ย เขียนเป็นภาษาจีนคือ 水 แปลว่า น้ำ

เมื่อนำคำ ๒ คำ มารวมกันจึงออกเสียงเป็น ฮวงจ้วย ในภาษาแต้จิ๋ว และเฟิงสู่ยในภาษาจีนกลาง ซึ่งเมื่อแปลตามตัวหนังสือจีนก็คือ ลม น้ำ แต่ท่านผู้รู้วิชาฮวงจ้วยอธิบายว่า ฮวงจ้วยเสมือนลมที่พัดผวนเกินความเข้าใจ และเสมือนน้ำที่ไม่อาจหนีบช่วยไว้ได้ ทั้งกระแสลมและกระแสน้ำที่ไหลวนตามธรรมชาติล้วนมีอิทธิพลในการแปรเปลี่ยนภูมิประเทศ ซึ่งสภาพแวดล้อมต่างๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญและความอุดมสมบูรณ์

ดังนั้นฮวงจ้วยจึงเป็นศาสตร์ของชาวจีนอันเป็นความรู้สืบทอดและปฏิบัติสืบทอดเนื่องกันมายาวนานนับ ๑๐๐๐ ปี ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สาขาต่างๆ มากมายดังนี้

๑. โหราศาสตร์เกี่ยวกับภูมิลักษณะ หรือภูมิพยากรณ์
๒. ปรัชญาของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
๓. องค์รวมของความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ โหราศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และปรัชญา

๔. ศาสตร์และศิลป์ในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อให้เกิดความสมดุลกับสภาพแวดล้อมที่ดี

๕. เป็นศาสตร์ในการเลือกสถานที่ ทำเล สิ่งก่อสร้าง หรือโครงสร้าง ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ฮวงจุ้ยจึงเป็นความเชื่ออันยิ่งใหญ่ของชาวจีน ซึ่งเป็นทั้งความรู้อันยิ่งใหญ่ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีการจดบันทึก และร่ำเรียนยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างไม่ขาดหาย ไม่ว่าจะคนจีนจะอยู่ที่ไหนความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยจะซึมอยู่ในวิถีชีวิตและมีการปฏิบัติสืบทอดกัน รวมทั้งคนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยและผสมกลมกลืนกับคนไทยจนเป็นพลเมืองไทยเชื้อสายจีน ฮวงจุ้ยยังมีความเชื่อและเป็นวิถีชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันอย่างไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบันอย่างน่าพิศวง

จากที่กล่าวมาตั้งแต่ต้นแล้วว่า ฮวงจุ้ยนี้เป็นศาสตร์แห่งการพยากรณ์ในการเลือกสรรทำเลที่ตั้งของสถานที่ทั้งสำหรับคนเป็นและคนตาย คนจีนนั้น คนเป็นและคนตายมิได้แยกจากกันโดยสิ้นเชิง ยังมีความผูกพันและปฏิบัติต่อกัน คนเป็นยังเคารพกราบไหว้และนับถือคนตาย โดยปฏิบัติต่อคนตายอย่างสม่ำเสมอ เพราะคนตายเป็นบรรพบุรุษ เป็นตระกูล เป็นเชื้อสายที่คนเป็นต้องแสดงความกตัญญู เคารพ กราบไหว้ เช่นสรวง มีการไหว้เจ้ามีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เช่น ตรุษจีน หรือเทศกาลเซ็งเม้ง เป็นต้น

ส่วนคำที่ใช้เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ย ในหมู่คนไทยเชื้อสายจีน และคนไทยทั่วไปก็คือ ถ้าเกี่ยวกับคนตายมักใช้คำว่า “ฮวงจุ้ย” ซึ่งหมายถึงที่ฝังศพ และมักจะฝังอยู่บริเวณใกล้ๆ กันอย่างที่เข้าใจ และเรียกกันว่า ป่าช้าจีน เช่นที่จังหวัดชลบุรี สระบุรี หรือที่วัดดอน ส่วนคำว่าฮวงจุ้ย ใช้กับคนเป็น ซึ่งเป็นความรู้หรือศาสตร์แห่งการพยากรณ์เกี่ยวกับสถานที่

ทำเล ที่อาศัย

ศาสตร์แห่งฮวงจุ้ยมีถิ่นฐานกำเนิดมาจากประเทศจีน นักวิเคราะห์ภูมิประเทศของจีนยุคโบราณได้พบว่า โชคชะตาของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ การจะใช้ชีวิตให้เกิดความสุขสบายนั้นจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในชัยภูมิที่กลมกลืนและสอดคล้องกับธรรมชาติ โดยสัมพันธ์กับสภาพของพื้นดิน ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง หรือทะเลสาบที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อยู่อาศัยนั้น เมื่อเปิดแผนที่โลกออกดูจะเห็นว่าประเทศจีนนั้นอยู่ติดกับขั้วโลกเหนือ รัสเซีย ไชบีเรีย มีภูเขาและทะเลสาบล้อมรอบไปทั่วประเทศ มีผืนแผ่นดินที่กว้างใหญ่ไพศาล การสร้างบ้านของคนในยุคนั้นจำเป็นต้องสร้างบ้านอยู่บนเนินเขา โดยหันหน้าบ้านลงสู่ทิศใต้เพื่อหลีกเลี่ยงความหนาวเย็นที่พัดลงมาจากขั้วโลกเหนือ และผ่นทรายที่พัดลงมาจากทะเลทรายโกบีในช่วงหน้าแล้ง ทำให้การตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานจำเป็นต้องเลือกทำเลที่มีภูเขาเป็นที่กำบังอยู่ด้านหลัง มีเนินเขาหรือภูเขาเป็นแนวโอบล้อมทั้งซ้ายขวา มองดูเหมือนรูปมังกรที่ทอดตัวยาวอยู่ด้านทิศตะวันออก และมีแนวเขาทางด้านทิศตะวันตกเหมือนเสือที่นอนหมอบอยู่เพื่อช่วยค้ำบ้านจากแสงอาทิตย์ในยามเช้าและบ่าย อีกทั้งสามารถปกป้องจากการรุกรานของข้าศึก มรสุม ภัยธรรมชาติ มองดูคล้ายรูปเกือกม้าหรือคล้ายกับเก้าอี้อาร์มแชร์ที่นั่งแล้วมีที่วางแขนทั้ง ๒ ด้านรู้สึกมั่นคงหนักแน่น เบื้องหน้ามีเนินเขาเตี้ยๆ ไม่สูงนัก มีทางน้ำไหล หรือลำธารเพื่อใช้ทำเกษตรและรับเอาความชุ่มชื้น ถือเป็นชัยภูมิที่ดีและปลอดภัยที่สุดที่ช่วยให้ชีวิตมีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในสภาพแวดล้อมขณะนั้น

ตัวอย่างของการเลือกที่ตั้งเมืองของจีนที่เลือกสถานที่ตั้งตามฮวงจุ้ยที่เด่นชัดที่สุดคือ เมืองฉู่หยาง ที่สร้างในสมัยเว่ย (ค.ศ. ๒๒๐-๒๖๕) เมืองนี้ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งดีคือ มีภูเขาอ้อมอยู่ทางทิศเหนือ มีแม่น้ำลั่วฝูอยู่ทางทิศใต้ ส่วนพระราชวังตั้งอยู่ทางด้านเหนือตรงบริเวณแนวแกนกลางของเมือง มีกำแพงล้อมรอบตัวเมือง เขตพระราชฐานมีกำแพงชั้นใน และมีคูน้ำล้อมรอบ ทางเข้าพระราชวังออกแบบพิเศษตามลักษณะฮวงจุ้ยที่ดี โดย

สร้างให้มีธรรมาไหลผ่าน มีประตูซ้อนกันสามประตูเพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงและความสำเร็จของพระราชตระกูล ตรงแนวกึ่งกลางหลังประตูทางเข้าที่สองด้านซ้ายมือมีศาลบูชาบรรพบุรุษ (ณัฐธิดา สุขมนัส ๒๕๓๙ : ๑๑๑)

ที่จักร์สเทียนอันเหมิน ในสาธารณรัฐประชาชนจีน พระราชวังต้องห้ามหรือพระราชวังฤดูร้อนของพระนางซูสีไทเฮานับได้ว่าเป็นสิ่งก่อสร้างที่สวยงามจนยากที่จะอธิบายได้ ที่สำคัญเป็นฝีมือของมนุษย์ เป็นภูมิปัญญาที่ฉลาด เนื้อหาสิ่งอื่นใดคือ เป็นไปตามฮวงจุ้ยอย่างละเอียดลึกซึ้งทุกขั้นตอน โดยที่ประทับส่วนพระองค์นอกจากจะไม่ใหญ่โตแล้วยังมีความประณีตงดงาม สงบ ร่มเย็น ชัยภูมิที่ตั้งถูกต้องตามฮวงจุ้ย ดั่งดังจำลองง่ายๆ ดังนี้

ภาพทำเลที่ตั้งพระราชวังฤดูร้อนของพระนางซูสีไทเฮา

พระราชวังวังฤดูร้อนของพระนางซุสึไทเฮามีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมที่
อยู่อาศัย มีความมั่นคง มีโชคลาภ เจริญรุ่งเรือง โดยมีสภาพแวดล้อมแห่ง
เสื่อขาว มังกรเขียว เต่าดำ และหงส์แดง ถือเป็นทำเลอุดมคติของฮวงจุ้ย
ซึ่งอธิบายใจความออกมาเป็นสภาพภูมิประเทศ จะกล่าวพอเป็นสังเขป
ดังนี้คือ

ทิศเหนือ คือ **เต่าดำ** หมายถึงภูเขาซึ่งจะเป็นกำแพงธรรมชาติป้องกัน
กันลมหนาวอันตรายจากไซบีเรีย

ทิศตะวันออก คือ **มังกรเขียว** หมายถึงทิวเขา เนิน ป่าที่มีต้นไม้
ใหญ่

ทิศตะวันตก คือ **เสื่อขาว** หมายถึงเนิน หรือป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ ทั้ง
มังกรเขียวและเสื่อขาวถือเป็นกำแพงธรรมชาติที่มีทางทอดไปจรดเต่าดำ
(ภูเขาทางทิศเหนือ) บ้านหรือเมืองจะอยู่ในอ้อมกอดของธรรมชาติ มีความ
มั่นคง อบอุ่นในฤดูหนาวและเย็นสบายในฤดูร้อน (ทิวเขาด้านตะวันตกคือ
หยิน ด้านตะวันออกคือ หยาง)

ทิศใต้ คือ **หงส์แดง** หมายถึงน้ำ สายน้ำ และมีพื้นที่โล่งเหมาะแก่
การเพาะปลูก ทิศใต้นี้แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ (น้ำ) ความอบอุ่น ความ
สุข ความรุ่งเรือง

จากทำเลในอุดมคติของฮวงจุ้ย เรื่องเสื่อขาว มังกรเขียว เต่าดำ
และหงส์แดงแล้ว เมื่อพิจารณาถึงที่ประทับของพระนางซุสึไทเฮาที่อยู่ในวัง
ฤดูร้อนจะเห็นว่าเป็นไปตามฮวงจุ้ยทุกประการ ด้านตะวันออกและด้าน
ทิศตะวันตก แม้ไม่มีภูเขาก็มต้นไม้ใหญ่สวยงามทดแทน โดยเฉพาะอุทยาน
ด้านทิศตะวันตกขุดเป็นลำธารคดเคี้ยว พายเรือชมสวน ซึ่งประกอบด้วย
ไม้ประดับและดอกไม้บานาพันธุ์ สวยงามเกินบรรยาย ยิ่งเมื่อหันหน้า
ออกสู่ทะเลสาบทางทิศใต้ขณะพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าและพระอาทิตย์ตก
ยามเย็นเป็นธรรมชาติที่สวยงามหาที่เปรียบได้ยาก (โปรด เลิศพิริยภมล
๒๕๔๕ : ๑-๒๕)

คนจีนหรือบุคคลที่มีความรู้ความต้องการเรื่องฮวงจุ้ยจึงได้ยึดถือเอา